

ESG4SMEs
Sustainability in Action

Sofinancira
Evropska unija

DRUŽINA VOLIOTIS

ELAIOLADO PILIOU

Primer iz prakse

Kontekst

Vrsta in velikost MSP: Družinski oljarni z 12 stalnimi zaposlenimi in 8–10 sezonskimi delavci med žetvijo.

Podeželsko okolje: Ano Lechonia, kmetijsko in turistično območje ob vznožju gore Pelion, v bližini mesta Volos, v regiji Tesalija, Grčija.

Podjetje Voliotis Family Olive Oil, ustanovljeno leta 1969 v podeželski regiji gore Pelion v osrednji Grčiji, je majhno kmetijsko-živilsko podjetje z globokimi koreninami v tradicionalni proizvodnji oljčnega olja. V zadnjih desetletjih se je podjetje razvilo iz lokalne oljarne v vertikalno integrirano podjetje, ki združuje dediščino z inovativnostjo.

Njegova poslanstvo je ponuditi visokokakovostno oljčno olje z avtentičnostjo, preglednostjo in odgovornostjo do okolja, hkrati pa okrepiti vezi med lokalnimi proizvajalci, potrošniki in naravno pokrajino gore Pelion.

Podjetje, ki deluje v regiji, znani po kmetijskem značaju, vendar se sooča z izzivi, povezanimi z modernizacijo, zadrževanjem mladih in okoljskimi pritiski, je sprejelo ESG kot sredstvo za dolgoročno trajnost in ustvarjanje vrednosti za skupnost. Vizija lastnika in proaktivno vodstvo sta podjetje spremenila v model regenerativnega podeželskega podjetništva.

ESG izziv/priložnost

Glavni izziv podjetja na področju ESG je bil **okoljski**: upravljanje velikih količin organskih odpadkov, ki nastajajo pri predelavi oljk. Prej so oljčno meso in druge stranske proizvode prevažali na oddaljene gorske lokacije, kar je povzročalo visoke stroške, operativno neučinkovitost in zaskrbljenost lokalnih prebivalcev zaradi onesnaževanja in degradacije pokrajine.

Ta izziv je spodbudil inovacije. Podjetje je vlagalo v tehnologijo hladnega stiskanja brez vode in uvedlo krožne prakse za ponovno uporabo stranskih proizvodov kot gnojila. Rezultat je bil manjši vpliv na okolje, nižji stroški in boljši odnosi z lokalno skupnostjo.

Dodatni izzivi so vključevali potrebo po zagotovitvi sredstev za novo opremo, reorganizacijo fizične ureditve objektov in usposabljanje osebja za prilagajanje novim strojem in procesom. Vendar je vsaka od teh ovir ponudila priložnosti za učenje, kar je okrepilo zrelost in prilagodljivost podjetja na področju ESG.

Kaj so storili?

Oljarna družine Voliotis je leta 2019 uvedla **celovito pobudo za trajnost**, ki obravnava tako **okoljske kot poslovne cilje preobrazbe**.

V središču te spremembe je bila strateška naložba v tehnologijo za predelavo oljk brez vode. Tradicionalna predelava oljk je zahtevala velike količine vode in ustvarjala znatne količine odpadne vode in organskih odpadkov. Novi sistem suhega iztiskanja je popolnoma odpravil potrebo po vodi, s čimer se je drastično zmanjšal okoljski odtis oljarne, hkrati pa se je izboljšala energetska učinkovitost in hranilna kakovost olja.

Pobuda je vključevala tudi načrt za krožno ravnanje z odpadki. Oljčne liste in veje, ki so se prej obravnavale kot odpadki, se zdaj očistijo, zmeljejo in vrnejo v oljčne nasade kot organsko gnojilo. Ta regenerativni model je zmanjšal stroške prevoza odpadkov in emisije podjetja, hkrati pa je izboljšal kakovost in produktivnost lokalne prsti.

Kaj so storili?

Na **socialnem in upravnem področju** je pobuda odprla vrata mlina za javnost. Obrat je postal certificirana destinacija za oleoturizem, ki sprejema šolske skupine, turiste in mednarodne obiskovalce. Podjetje je ustvarilo dostopne prostore in izobraževalne programe, ki obiskovalcem pomagajo razumeti prednosti visokokakovostnega, trajnostnega oljčnega olja.

V tej preobrazbi so sodelovali naslednji deležniki:

- **Lastnik**, ki je vodil pobudo kot analitik, optimizator in vodja ESG.
- **Sin lastnika**, študent prehrambene tehnologije, ki se pripravlja na nadaljevanje poti ESG.
- **Zaposleni**, ki so bili usposobljeni za nove procese in načela trajnosti.
- **Dobavitelji**, ki so zagotovili tehnološko svetovanje in opremo.
- **Lokalni proizvajalci oljk in skupnost**, ki so podprli prehod in imeli koristi od izboljšane okoljske prakse in večje prepoznavnosti regije.

Ta preobrazba ni bila vsiljena zgolj z zakonodajo, ampak jo je spodbudila osebna vizija, tržna priložnost in zavezanost zemlji in njenim prebivalcem.

Kaj se je spremenilo?

Rezultati ESG pristopa so bili jasno vidni tako znotraj podjetja kot tudi v širši podeželski skupnosti:

- Čistejši proizvodni procesi in skoraj nič odpadkov na odlagališčih
- Izboljšana kakovost izdelkov, okus in hranilna vrednost, pridobivanje novih strank in nagrad
- Močnejši odnosi z lokalnimi kmeti in sprejemanje trajnostnih praks s strani skupnosti
- Izboljšano delovno okolje z manj hrupa, boljšo kakovostjo zraka in zadovoljstvom zaposlenih
- Večje zanimanje obiskovalcev zaradi certificiranega oleoturizma, ki združuje izobraževanje, gastronomijo in lokalno kulturo
- Občutek ponosa in smisla, ki ga delijo zaposleni, partnerji in naslednja generacija
- Navdih za bližnje mlinske obrate, da sledijo trajnostnim inovacijam in vlagajo v stekleničenje in turizem

Ta preobrazba je združila gospodarsko odpornost s socialnim in okoljskim vplivom, kar dokazuje, da lahko majhna podeželska mala in srednja podjetja vodijo pomembne spremembe z usklajevanjem tradicije z inovacijami.

ESG v praksi: ljudje, veščine, orodja

Vloge ESG

Kdo je kaj naredil?

V podjetju Voliotis Family Olive Oil je lastnik, gospod Voliotis, prevzel vse tri vloge ESG, ki so značilne za majhna podeželska podjetja:

Vodja ESG: Določil trajnostno vizijo in vodil s močnim občutkom odgovornosti do okolja in skupnosti.

Optimizer ESG: Uvedel je postopek ekstrakcije brez vode, model kompostiranja brez odpadkov in posodobil objekt za agroturizem in dostopnost.

ESG analitik: ocenil je rezultate s sledil porabi vode in energije, se posvetoval z dobavitelji in partnerji ter usklajeval odločitve z vrednotami ESG in tržnimi trendi.

Njegov sin se postopoma vključuje v integracijo akademskega znanja s področja prehranske tehnologije.

Orodja

- **Uporabljena strateška orodja:** Uporabljena niso bila nobena formalna strateška orodja (npr. SWOT, matrice pomembnosti). Odločitve so temeljile na osebnih izkušnjah, posvetovanjih z dobavitelji, okoljski etiki in intuitivnem dolgoročnem razmišljanju.
- **Uporabljeni KPI:** Formalnih KPI še ni. Vpliv je bil ocenjen na podlagi opaznih meril, kot so zmanjšana poraba virov, odprava prevoza odpadkov, izboljšana kakovost izdelkov ter prejete nagrade ali certifikati.
- **Uporabljeni standardi poročanja:** Uporabljeni niso bili nobeni formalni standardi poročanja ESG. Vendar pa podjetje ohranja preglednost z objavo certifikatov analize izdelkov na spletu in usklajevanjem poslovanja s certifikati ISO 9001, FSSC 22000, BIO in ETHOS CSR.

ESG v praksi: ljudje, veščine, orodja

Kompetence ESG

Uporabljene relevantne kompetence ESG

- 1.E.1 Etično in trajnostno razmišljanje
(Lastnikovo prizadevanje za izboljšanje okolja in rešitve brez odpadkov)
- 3.E.4 Spodbujanje potencialov za ponovitev rezultatov
(Postati vzor za druga mala in srednja podjetja ter lokalne proizvajalce)
- 3.S.5 Spodbujanje pristopa, ki vključuje več zainteresiranih strani
(Vključevanje lokalnih proizvajalcev, šol, turistov in skupnosti)
- 3.S.6 Sposobnost spodbujanja vključevanja zainteresiranih strani
(Vključevanje osebja, družinskih članov in zunanjih partnerjev v ukrepe ESG)
- 1.G.1 Znanje o sistemskem razmišljanju
(Vključevanje okoljskih, socialnih in gospodarskih vidikov v odločitve)
- 3.G.3 Znanje o predpisih in postopkih za skladnost
(Certifikati za varnost hrane, ekološke, turistične in okoljske standarde)
- 3.G.4 Razumevanje in načrtovanje dolgoročnih naložb
(Strateške naložbe v stroje, obnovo stavb in fotovoltaike)

Metode

- **Kako je bil spremljan napredek:** Z rednim spremljanjem porabe energije in vode prek računov za komunalne storitve, neposrednimi povratnimi informacijami strank in obiskovalcev ter zunanjimi revizijami certifikacijskih organ
- **Metode zbiranja podatkov:** računi za komunalne storitve, analize kakovosti proizvodov, senzorične povratne informacije potrošnikov in turistov ter poročila o certifikacijskih reviz

Vodenje z namenom, zakoreninjeno v kraju

Kako je eno MSP uspešno izvedlo ESG

Navdihujoča sprememba

Kako izgleda ESG vodstvo

Lastnik podjetja Voliotis Family Olive Oil je pokazal ESG vodstvo ne z uradnimi strategijami, ampak z dolgoročno vizijo, utemeljeno na odgovornosti, pogumu in preglednosti.

Vizija: V prihodnost usmerjeno vodstvo, vlaganje v inovacije za trajnost in konkurenčnost.

Prevzemanje tveganj: Uporaba tehnologij, ki niso običajne v sektorju, kar kaže na podjetniški pogum.

Preglednost: redno objavljane analiz proizvodov, kar zagotavlja zaupanje potrošnikov.

Vpliv: Njegov model vodstva je navdihnil druge oljarne v regiji, da so se usmerile v proizvodnjo z dodano vrednostjo in trajnost v lokalnem sektorju.

Uspešno delovanje na lokalni ravni

Prilagajanje ESG naši podeželski realnosti

- Strategija ESG je bila usklajena z lokalnimi vrednotami kakovosti, zdravja in ohranjanja narave. Kmetje so cenili boljšo kakovost olja in skrb za okolje.
- Pristop oljarne je pokazal, da lahko majhna podeželska družinska podjetja spodbujajo kulturne spremembe v smeri trajnosti, hkrati pa ohranjajo gospodarsko vitalnost.

Sporočilo lastnika drugim malim in srednjim podjetjem!

„Ukrepite zdaj za trajnost – ne le zaradi okolja, ampak tudi za preživetje vašega podjetja. **Trgi zahtevajo bolj zelene izdelke.** Vlaganje v trajnost zagotavlja konkurenčnost, dostop do trga in prihodnje možnosti financiranja.“

RAZMISLEK

- Kaj je pomagalo družini Voliotis pri vključevanju ESG v podeželski kontekst?
- Kateri izzivi bi lahko preprečili drugim malim podeželskim podjetjem, da bi sledila podobni poti?
- Kaj se lahko vaše MSP nauči iz tega primera v smislu miselnosti, metod ali povezovanja s skupnostjo?
- Kako pomembne so bile osebne vrednote in motivacija? Bi to v vašem primeru predstavljalo prednost ali izziv?
- Kako vodenje, ki temelji na etiki in viziji, vpliva na dolgoročne rezultate?
- Bi prilagojena različica Voliotisovega pristopa delovala v vašem podjetju ali skupnosti? Kaj bi bilo treba spremeniti?
- Kakšna podpora (znanje, orodja, partnerji, usposabljanje) bi pomagala pri takšnem prehodu?
- Kakšne kompromise ali omejitve bi lahko obstajale v takšni strategiji ESG?
- Kateri majhen korak bi lahko vaše podjetje naredilo danes, da bi začelo bolj integrirano potovanje ESG?